

репродуктивних, трансплантологічних) та запобігатиме нанесенню шкоди людині. Засвоєння основ біоетики формуватиме у студентів-медиків наступне: вміння ідентифікувати та аналізувати конфліктні ситуації, що виникають на стику медицини, біології, філософії та юриспруденції та визначити конкретні шляхи їхнього розв'язання; розуміння нормативно-правового регулювання взаємовідносин «лікар — хворий»; знання міжнародних декларацій з питань медичної етики, біоетики, вивчення основ біобезпеки держави; володіння морально-етичними принципами ставлення до живої людини, її тіла як об'єкта анатомічного та клінічного дослідження; вміння застосовувати моральні, етичні та фахові норми в професійній діяльності.

Таким чином, введення у навчальний процес підготовки сучасних лікарів дисципліни «Основи біоетики та біобезпеки» стало своєчасним і обґрунтованим вимогам сьогодення. Ці знання забезпечать майбутнім лікарям ноетичні принципи і тактику їх професійної діяльності.

Література

1. Банчук М. В. Сучасні питання розвитку вищої медичної освіти та кадрового забезпечення галузі охорони здоров'я / М.В. Банчук, О.П. Волосовець, І.І. Фещенко, Т.І. Чернишенко // Медична освіта. — 2008. — № 2. — С. 7-11.
2. Запорожан В. М. Біоетика: підручник / В. М. Запорожан, М. Л. Аряев. — К.: Здоров'я, 2005. — 288 с.
3. Лісовий В. М. Біоетика як актуальна проблема реформування вищої медичної школи в Україні / Лісовий В. М. // Матеріали IV Міжнародного симпозиуму з біоетики, 11-12 травня 2006 р. — К., 2006 — С. 21-22.
4. Москаленко В. Ф. Біоетика: філософсько-методологічні та соціально-медичні проблеми / В. Ф. Москаленко, М. В. Попов. — Вінниця, 2005. — 218 с.
5. Основи біоетики та біобезпеки: програма навчальної дисципліни для студентів 3-го року навчання вищих медичних навчальних закладів IV рівнів акредитації МОЗ України за спеціальностями 7.110101 — лікувальна справа, 7.110104 — педіатрія, 7.110105 — медико-профілактична справа / [В.М. Запорожан, М.Л. Аряев, І.Л. Бабій та ін.]. — К., 2011. — 19 с.
6. Терешкевич Г. Т. Біоетика в системі охорони здоров'я і медичної освіти: навчальний посібник / Г. Т. Терешкевич. — Львів, 2008. — 344 с.

АСПЕКТЫ КОРРЕКТИРОВКИ УЧЕБНОЙ РАБОТЫ ЭКОЛОГОВ И БОТАНИКОВ ФАКУЛЬТЕТА БИОЛОГИИ, ЭКОЛОГИИ И МЕДИЦИНЫ ДНУ ИМ. О. ГОНЧАРА

*Цветкова Н.Н., Дубина А.А.
Днепропетровский национальный университет имени О. Гончара*

В последнее время подготовка квалифицированных специалистов в высшей школе приобрела особые трудности. Это связано в определенной мере с дифференциацией школьного образования (школа биологического направления, школа математического направления, физического и т. д.), падением престижности высшего образования и общими негативными процессами в обществе. Возникла необходимость в поисках эффективных инновационных методов управления учебным процессом, методов гармонизации учебной и учебно-исследовательской работы студентов, внедрения прикладной направленности в процесс обучения.

Поступив в вуз, студенты ботаники и экологи факультета биологии, экологии и медицины испытывают трудности при освоении таких дисциплин как «Биометрия», «Моделирование и прогнозирование состояния экологических систем», «Нормирование антропогенной нагрузки на системы», «Систе-

матика растений» и т. д.

Оказалось целесообразным внедрить в учебный процесс методику обучения, позволяющую наряду с изучением нового вузовского материала проводить коррекцию среднего образования; для этого необходимо разработать задания, содержащие элементы школьной программы, наиболее востребованные при обучении в вузе.

Для решения проблемы использовано два пути:

- 1) для гармонизации процесса обучения предлагаются индивидуальные задания, которые студенты выполняют дома; на занятиях выделяется время для разрешения трудных ситуаций, при этом студенту предлагается справочная литература и консультация по ориентированию в ней; студентам предлагается заполнять специальную тетрадь необходимой информацией в виде алгоритмов и определений;
- 2) второй способ гармонизации занятия предполагает подготовку перечня вопросов для проработки материала читаемых курсов и школьной программы, связанной с дисциплиной. Группу необходимо разделить на две команды. Каждая команда должна задать соперникам вопрос по составленной программе, выслушать ответ, уметь его оценить и сделать правильное заключение.

Далее в каждом читаемом для экологов и ботаников курсе постепенно раскрываются вопросы уменьшения конфликтности между урбанизированными формами антропогенной среды и природой, которая довольно часто страдает от человека.

При чтении курса «Моделирование и прогнозирование состояния экосистем» прагматично и четко отмечается, что решение важных и актуальных проблем устойчивого экономического развития, обеспечение защиты окружающей среды от загрязнений невозможно без использования методов математического моделирования экосистем. Для решения этих проблем необходимы совокупность переменных, характеризующих антропогенное воздействие на природную среду, и учет различных критериев качества природной среды. С проблемами оценки качества природных и антропогенно-преобразованных систем, экологической устойчивости, целостности, сопротивляемости экосистем связаны проблемы сбора и обработки экологической информации.

Но в настоящее время не существует учебного пособия, в котором основы экологической информатики, методы математического моделирования экологических систем и последние достижения в этих областях были бы изложены достаточно широко и четко, на научном уровне, практически реализованы, доступны для понимания и освоения огромным количеством студентов естественнонаучных факультетов.

При чтении курса приходится поднимать вопросы достоверности и правильности данных, оценивающих состояние экологической системы, и излагать их в доступной для студентов форме, выявлять в этих данных скрытые закономерности и использовать полученные результаты для создания моделей и прогнозирования состояния экологических систем, а также для принятия решений по управлению качеством природной среды.

Убеждать студентов в том, что классические методы математического моделирования (многомерный статистический анализ: регрессионный, корреляционный, дисперсионный, кластерный, дискриминационный, факторный и др., а также различные методы качественного, аналитического и численного решения систем дифференциальных уравнений) не утратили своей актуальности в настоящее время и по праву занимают в исследовании экологических систем достойное место.

Методы экологической информатики для сбора, математического анализа и обработки экологических данных и математического моделирования

экосистем излагается на понятном и доступном языке для понимания студентами естественнонаучных факультетов; сравнивается современная терминология с предыдущей, раскрывается их различие и сходство. Приводятся конкретные модели экосистем и пути их построения. Например, методы составления и решения систем дифференциальных уравнений динамики лесных экосистем, регрессионные уравнения загрязнения окружающей среды транспортом и др.

Обращается особое внимание студента на то, что математические методы, математические и компьютерные модели расчета оценок воздействия на окружающую среду должны быть основаны на концепции эколого-экономической оптимизации и интегрированы в парадигму устойчивого развития общества.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРО ВПЛИВ ПРИРОДНИХ ФАКТОРІВ НА ЛЮДИНУ ПРИ ВИВЧЕННІ ГЕОГРАФІЇ МАТЕРИКІВ

Криловець М.Г.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Формування потреби у здоровому способі життя молоді — важливий крок на шляху активізації людського фактора, який має кінцевою метою забезпечення всебічно гармонійного розвитку особистості. Здоровий спосіб життя має реалізовуватися в сукупності всіх основних форм життєдіяльності — трудової, суспільно-побутової та у дозвіллі. Формування здорового способу життя передбачає закріплення комплексу оптимальних навичок, умінь та відповідних стереотипів, які охоплюють раціональну організацію праці, дозвілля, харчування, фізичну активність, сферу індивідуальної гігієни, сімейне життя, виключаючи шкідливі звички. Більшість науковців сходяться на тому, що необхідно виховну роботу в навчальних закладах організувати так, щоб у молоді сформувалась активна життєва позиція, щоб діти і молодь займалися свідомим та цілеспрямованим самовдосконаленням.

Реалізація здорового способу життя молоді є важливою ланкою формування могутньої, процвітаючої держави, адже тільки здорові фахівці можуть творити нові технології, виробляти необхідну кількість якісного товару, ефективно навчати та виховувати, боротися з хворобами. Здорова людина є носієм гуманності, душевного добра, високих моральних якостей, творцем історії.

В процесі навчання фізичної географії материків і океанів учитель має можливість довести учням який величезний вплив мають природні фактори на людський організм і показати практичну користь медико-географічних знань. Саме набуті знання дозволять належним чином підготуватись до поїздок у зарубіжні країни.

Під час вивчення географії материків і океанів потрібно дати необхідні знання про хвороби, що викликаються географічними факторами (серцево-судинні, сонячний та тепловий удар, фотоеритема (сонячний опік), рак шкіри, ушкодження, пов'язані з дією холоду, снігова сліпота, гірська хвороба); хвороби зумовлені контактами з отруйними рослинами та алергенами рослинного походження (отруєння грибами, латиризм, кропивниця, бронхіальна астма, сінна лихоманка); хвороби, пов'язані з агресивною поведінкою тварин та отрутами тваринного походження, інфекційні хвороби (СНІД, фрамбезія, бджель, венеричні, кір, грип, дифтерія, скарлатина, черевний тиф, холера бактеріальна дизентерія, амебіаз, висипний ти, малярія, лихоманки, хвороби-зоонози, хвороби-сапронози) ушкодження та хвороби людей, що виникають